

Ontheffing woonplaatsvereiste wethouder door Tweede Kamer

Naar Rechtsposities politieke ambtsdragers

3 juli 2018

De gemeenteraad krijgt de mogelijkheid om wethouders voor onbepaalde tijd ontheffing te verlenen van het woonplaatsvereiste. De coalitiepartijen en GroenLinks schaarden zich vanmiddag, 3 juli, in de Tweede Kamer achter het voorstel van de minister van BZK om de regeling te versoepelen.

Lokale autonomie

Gemeenteraden moeten nu jaarlijks een gemotiveerd besluit nemen over de ontheffing van het zogeheten woonplaatsvereiste. Dat is vastgelegd in de Gemeentewet. Minister Ollongren van BZK wil af van deze eis om de gemeenteraad meer ruimte te geven om een individuele afweging te kunnen maken. Daarvoor krijgt ze voldoende steun van de Tweede Kamer. Op deze manier wordt de beslissing over de ontheffing van het woonplaatsvereiste van de wethouder een zaak van de gemeente. Dit doet volgens de regeringspartijen recht aan de lokale autonomie.

Vier jaar in plaats van één jaar

De Gemeentewet bepaalt nu nog dat de wethouder in de gemeente moet wonen waarin hij of zij werkt. De gemeenteraad kan een wethouder die elders woont nu een ontheffing voor een jaar verlenen. In bijzondere omstandigheden kan dit worden verlengd. Het komt voor dat vanaf de start van de aanstelling duidelijk is dat de ontheffing voor langer dan een jaar zal worden verleend. Daarnaast kan het al dan niet verlengen van de ontheffing inzet worden van een politieke beoordeling. Dergelijke oneigenlijke motieven zijn ongewenst, stelde toenmalig minister Plasterk in zijn wetsvoorstel. Het voorstel geeft de gemeenteraad nu de ruimte om hierover een besluit te nemen dat geldt voor de gehele zittingsperiode van het college.

VNG steunt wetswijziging

In 2014 nam de Tweede Kamer al een motie aan waarin men de beslissing over het woonplaatsvereiste van wethouders aan de gemeenteraad wilde overlaten. Daarmee is volgens de Kamer meer maatwerk mogelijk en wordt meer recht gedaan aan de lokale autonomie. De VNG steunt het wetsvoorstel om soepeler om te gaan met de woonplaats van wethouders en gedeputeerden.

Met de wetswijziging kunnen wethouders straks dus langer buiten de gemeente wonen waarin zij werken, als de raad hiermee instemt. Dat komt tegemoet aan onze wens om het stellen van regels omtrent het woonplaatsvereiste van de wethouder aan de individuele gemeenteraden over te laten. Zo kunnen partijen eventueel bestuurders aantrekken van buiten de gemeentegrenzen indien daar behoefte aan is. Het belang van plaatselijke gebondenheid van de wethouder wordt door individuele raden verschillend gewaardeerd.